

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrt leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/2 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LV.

V Ljubljani, 4. aprila 1902.

List 14.

Smrt Pravičnega.

(Po francoskem prosto poslovenjeno.)

Klavdija Prokula Fulviji Resili.*)

(Konec.)

Od tega časa se nič ni bilo izšlo mojemu soprogu po sreči. Grajal ga je bil senat in celo cesar Tiberij ga je bil karal radi tega njegovega postopanja do Nazarejčana. Judje pa so ga bili zaničevali, akopram je bil vstregel njihovi strasti. Vse njega daljno življenje je bilo le britkost in žalost.

Kar se mene tiče, živela sem v veči samoti nego poprej. Saloma in Senida ste me videli le težko — mene, ženo njemu, ki je bil rabelj njunega Boga. Opažovala sem, kako ji je, vkljub njuni krotkôbi, vender le groza spreletavala, kadarkoli sti še ugledali mene. Zato sem se kmalu odrekla radosti, da bi ji bila obiskovala. — Sama sem ostala in brez prenehljaja premišljevala Nazarejčevih nauk, ktere mi je razlagala kedaj Saloma in ktere sem si sproti zapisovala.

Draga Fulvija! Kaj je modroslovije in znanje vseh modrijanov vse zemlje proti naukom, katerih je učil Bog sam in kateri dihajo toliko ljubezni, toliko globokoumnosti, toliko večnega miru. Teh Nazarejčanovih naukov brati in sopet prebirati — to je bilo odslej edino moje veselje. Roki in oči pa vzdigovati proti nebesom iskajoč njega, ki so ga bili nedolžnega umorili, to je bila edina moja tolažba!

Nekaj mesecev po tem činu je izgubil Poncij svojo službo ter bil poklican nazaj v Evropo. A hodeč od mesta do mesta je nosil seboj neizmerno bréme britkega kesanja.

Povsod sem ga spremljala (tudi žena uesrečnega Kajna je hodila s soprogom); a kaj je to moje življenje pri njem; Nagnjenje in zaupanje je izginilo. Poncij pa tudi ne vidi v meni družega, nego pričo in živi spominj svoje krivice — in jaz? — Jaz si pa skoraj niti ne upam povzdigniti oči do njega. — Podoba krvavega križa, na katerem je bil pripet Nedolžni in Pravični, ta križana podoba se dviga med nama. Pretresem se do mala vselej, ko čujem njegov glas, kateri je izrekel sôdbo — in ko mu pri kosilu sužnja

donese umivalnico, zdi se mi vselej, kakor da bi roki pomakal v vročo kri.

Moj sin, ljubljenec moje duše, je umrl; a plakala nisem po njem! — Saj je bil dedič nesrečnega imena in le v svoj blagor je ubežal povračilu, koje hodi vsepovsod za nama.

Silno se množe po vseh zemljah kristijanje in celo tukaj sem ter tje čujem grôzo izrekati ime svojega soproga.

Izvedela sem tudi, da so Jezusovi učenci, predno so se ločili in narodom šli oznanjevat sveti evangelij, postavili v svojo vero maščevalne besede: „Trpel pod Poncijem Pilatom.“

Prestrašno! — In to prokletstvo naj se ponavlja od veka do veka!

Bog te obvaruj, draga Fulvija, jokaj z menoj nad menoj — Bog pa razspi nad teboj vso ono srečo, koje sva si deklici želeli bili nekedar druga drugi.

Z Bogom na veke!“ — —

† Lujiza Pesjakova.

Marija Egipčanka, vzgled, kako se nam je vesti v izkušnjavah!

(Dne 2. aprila.)

»Svako srce ima jednu bol,
koja ga na crni pakó sječa;
al mu žiča tega suznu dol,
obasjava makar kakva sreča.«
Gjuro Arnold.

V starih časih so bile puščave nekaka utočišča, kamor so se stekale pobožne duše iz vseh strani, da bi ondi v nekaljenem miru služile Gospodu vojskinih trum. Ko je sv. Marija Egipčanka preživela v samoti že celih 34 let, prišel je k njej sv. Zozim, kateremu je razodela svoje boje.

Verjemi mi, duhovni oče — tako je govorila svetnica — 17 let so me neprenehoma nad-

legovale divje strasti in slaba poželjenja. Če sem kaj vživala, vzbudilo se je v meni silno hrepenenje po mesu, ali po ribah, katerih je v Egiptu v izobilju. Hlepela sem po vinu, čigar mamljivi okus me je bil pogosto preslepil, da sem ga vživala nad mero; v puščavi pa še vode nisem imela, da bi si bila pogasila žgočo žejo. Moje srce je koprnelo po opolzlih pesnih, katere sem tako rada popevala nekedaj kot razuzdano dekle; njih očarljive melodije so vedno donele po mojih ušesih . . .

Kadar so mojo samotno dušo posetili taki zapeljivi trenutki, tedaj sem se vrgla na vročo zemljo, glasno sem jokala in bičala svoje telo. Spominj, da sem sklenila trdno obljubo, delati v samoti pokoro za svoja mlada pregrešna leta, dal mi je vselej novo moč in trdno sem zatvorila vrata svojega srca prilizljenemu šepetanju hudobnega duba.

V duhu sem se postavila pred podobo Prečiste v Jeruzalemu; njej sem se bila pred svojim odhodom izročila v varstvo, od nje sem pričakovala gotove pomoči. Kadar sem dolgo in zbrano molila, obšla me je neka rajska veselost in moje srce se je smejalo veselja . . .

Koliko bi še le vedela povedati o nečistih izkušnjavah, ki so se liki požrešne pijavke zaletavale dan na dan v moje, nepokojno srce? Divji ogenj je vspamtel v moji duši, pred menoj so plavale vse nekdanje naslade v vsej svoji mamljivosti in krasoti, in srce si je poželelo zopet nazaj, nazaj med svet, med veselo družbo, v verige starih grešnih navad, nazaj v — pogubljenje . . . A pri taki priliki sem pala zopet onemogla na zemljo, potok britkih solza se je vdrl iz mojih motnih oči ter hladil vročo prst: s svojo dušo pa sem se zopet postavila pred Marijino podobo v Jeruzalemu. Kmalu sem dobila iz nova krepilne tolažbe, po mojem licu je zablisknil smehlaj veselja, duša je iztrepetavala v blaženosti, iz prsa pa se je preril na dan komaj slišen vzdih, ne vzdih žalosti, nego vzdih radosti, nebeške radosti . . .

Nikdar nisem ostala prej s tal, dokler me niso popolnoma zapustile nadležne misli in dokler se ni nastanila v moji izkušani duši prejšnja tihota in zadovoljnost. Vedno sem povzdigovala oči svoje duše k svoji sveti Devici proseč jo, naj me ona zvesto stoji na strani, da lahko vstrajam v tem pustinskem spokornem življenju. Moja prošnja ni bila brezvspešna. Ona, ki je porodila početnika čistosti, je bila v vseh nevarnostih moja zvesta braniteljica, in to se je ponavljalo celih 17 let.

Dragi duhovni oče, hudi so bili moji boji, a prestala sem jih s pomočjo one, ki vsikdar rada pomaga. Če premišlujem vse nezgode in nevarnosti, iz katerih me je osvobodil naš Gospod, tedaj se vzbudi v mojem srcu čut hvaležnosti, moje vele ustne šepetajo gorečo molitev, srce pa vsrkava blaženi mir svete samote . . .

F. S. V.

Sv. Izidorju v čast!

(4. aprila.)

Sv. Izidorja so njegovi stariši že v zgodnji mladosti privadili strogi ubogljivosti in delu. Pridnosti mu niso zamogli boljše nagraditi, nego če so mu dovolili v cerkev k sv. maši in poslušanju besede božje.

Kakor mladenič se je odlikoval po svoji izvanredni ljubezni do vsakega, po vstrajnosti v najtežjem delu in mirnodušnosti v največjih nadlogah.

Neki plemenitaž ga vzame v svojo službo in ga pošlje na pristavo, kjer je z največjo vestnostjo opravljal svoje delo. Na vse zgodaj se podaje na delo, a ne prej, da izmoli svoje molitve in posveti na vse zgodaj svoja dela Bogu. V največje svoje veselje je smel slednji dan k sv. maši.

Zgodilo se je, da je hitel nekoč s polja v cerkev. Zaslišavši vabeči zvon je pustil na polju vprežene voli. Angelji so nadaljevali njegovo delo med tem, ko se je mudil Izidor v cerkvi. Gospodar pride nadzorovat delo, a kako se začudi, ko vidi Izidorja hitečega iz cerkve in ob enem mladeniča, ki je oral z voli.

Ta dogodek plemenitnika tako presune, da se dvigne iz verske svoje mlačnosti, ki ga je poprej s cela prevladovala.

Komu ne pride ob tem v misel prislovica: „Moli in delaj!“

L. P.

Knjiga sv. Križa.

Dve knjigi je odprl pred našimi očmi stvarnik, da beremo v njih dela božja, da se iz njih učimo postav, po katerih nam je živeti. Prva knjiga je knjiga stvarjenja. Toda človeški rod se ni zmenil za to knjigo, hotel je hoditi svoja pota. Zato je odprl usmiljeni stvarnik drugo knjigo, da bi se iz nje učili tega, pred čemur bežimo, kar sovražimo; pokazal nam je križ, da bi se iz njega učili, na njem brali četvero čednostij, ki so med nami tako redke, a so izveličalne: uboštvost, ponižnost, potrpežljivost in pokorščina. To knjigo naj bi večkrat odprli, da bi po besedah sv. Pavla brali v tej knjigi in zamogli doumeti, kaj pomeni dolžina, širjava, globočina in visočina sv. Križa.

Dolžina sv. Križa pomeni Kristovo potrpežljivost. Kako vstrajna je bila njegova potrpežljivost! Krist, najnedolžnejši, najsvetejši, najbolj čisti, čistost sama, svetost sama, nedolžnost sama je bil potrpežljiv. Kdo pa je bolj potrpežljiv kakor oni, ki po nedolžnem trpi. In njegova nedolžnost je bila vsem znana, vsi so priznali, da ga ne morejo obdolžiti najmanjšega greha. In vendar kako dolgočasne so bile njegove bolečine, kako mnogoštevilno je bilo njegovo trpljenje. Ne dajo se dopovedati, še manj občutiti bolečine, ki jih je Krist trpel, ko so ga pribijali na križ. Kdo naj popiše njegove bolečine, ko so dvignili na križ pribitega Jezusa in to mučilno drevo spustili in zasadili v zemljo. Kdo naj popiše Kristovo onemoglost vsled prelite krvi, kdo njegovo zapuščenost, ko mu ni bila dana prilika rabiti lastnih udov, kdo naj popiše boleost njegovega srca, ko je njegovo s krvjo zalito oko zapazilo pod križem zapuščeno mater. Kdo naj popiše njegovo boleost, ko je videl, da ga obdaja razdivjana druhal, preklinja ga in sramoti in izziva na maščevanje njegovo božanstvo: „Če si sin božji, kralj Izraelski, stopi s križa. Pomagaj si, kakor si pomagal drugim. Poderi tempelj in zidaj ga!“ — Stvar je tako sramotila, trpinčila in izzivala svojega stvarnika; oni, za katere je vse to trpel, so mu pripravili te bolečine in jih množili. Kdo se ne bo zgražal, ko vidi nedolžnega toliko trpeti za zadolženega, kdo ne bi izgubil potrpežljivosti, ko vidi da hlapci gospodarijo gospodom (Žal. 5, 8.) da stvar trpinči svojega Stvarnika. In čudo njegove potrpežljivosti — vse pretrpi brez mrmranja, brez pritožbe, brez maščevanja, podobno jagnjetu, ki ga strižejo obmolčne (Iz. 53.), preklinjevalcev ne preklinja in v trpljenju ne grozi. (I. Pet. 2.)

Širjava križeva predočuje njegovo pokorščino. Mož bolečin, Krist, govori s psalmistom: „Iz vsega srca hranim tvoja povelja, dvignil bom svoje roke do povelj tvojih, neprestano bom hodil po sami širjavi, ker povelj tvojih iščem (Ps. 118, 45.)“ Po svoji naravi prost vse postave, bil je vzvišen nad vso postavo kot najvišji postavodajalec; bil je od Boga maziljeni kralj vseh ljudij. A hotel je kot najvišji biti podložen najnižjim, ker mi nismo hoteli biti pokorni najvišjemu. Ponižal se je in postal pokoren, pokoren do smrti na križu (Filip. 2, 8.) Najglobejšo pokorščino je pokazal, ki je pokorščina smrti, ki je neljuba, kruta in sramotna, prav kakor smrt na križu. Pokoren je bil nebeškemu Očetu, pokoren zemskemu sodniku, ki ni imel oblasti nad njim, pokoren Pilatu in surovim njegovim slugam, iz katerih rok je prejel križ, in jim pustil, da so mu roke in noge prebili z žebli. Pokorščina njegova pa je čez vso pokorščino, ker darovan je bil, ker je sam hotel (Iz. 53, 7.) Nihče ga ni silil, niti njegov nebeški Oče, katerega nebeški volji se je v svoji pokorščini uklonil. V napuhu je govoril človek: „Non serviam creatori — ne bom pokoren Stvarniku!“ In glej! Stvarnik je rekel: služil ti bom jaz, ti počivaj, delal bom jaz!“

(Konec prihodnjic.)

L. P.

Drugi Adam.

Živel je reven delalec, kateri si je služil vsakdanjega kruha z mučnim poslovanjem v gra-

ščinskem gozdu. Nekega dne pride v gozd graščak sam, opazuje delalca, ki je po stari navadi sekal in pripravljajl drva. Graščak zapazi, da ubogi drvar globoko vzdihne pri vsakem mahljaju. Na vprašanje, kaj to pomenja, odgovori drvar resno in bolestno: „Milostljivi gospod! Vi tega ne razumete? Ah, to mi povzroča Adam, ki v meni biva. Ko bi ta ne bi bil grešil, ne bilo bi sedaj potreba toliko mučiti se za vsakdanji kruh. Velikokrat sem že na to mislil ter doma pripovedoval svoji ženi: Kako sta mogla biti Adam in Eva pač nerodna, da sta prelomila tako lahko božjo zapoved. Jaz in moja žena bi pač ne bi bila tako nespametna in ne bi bila povzročila toliko gorja za vse človeštvo“.

„Mislite“, odgovori graščak. „Dobro! bomo videli. — Ker mi služite že dvajset let zvesto in pošteno,“ pravi na to, „hočem vas še posebej poplačati. Pojdite domov, in pridite takoj s svojo ženo v grad, kjer bodeta odslej stanovala ter obedovala pri moji mizi. Dokler bodeta izpolnjevala mojo voljo ter me poslušala, godilo se vama bode prav tako dobro kakor nekedaj Adamu in Evi v rajju.“ Poln veselja hiti drvar na svoj dom ter oznani svoji ženi to nepričakovano srečo, katero bodeta lahko vživela vse svoje dni do smrti.

Druzega dne na vse zgodaj vstaneta, oblečeta se praznično ter hitita v grad. Graščak ju vsprejme prav prijazno, nakaže jima v gradu lepo stanovanje ter ju povabi k svoji lastni mizi. O kako srečna sta bila sedaj! Več nista poznala niti solz niti znoja, pomaujkanje in siromaštvo sta izginila; dobila sta vsega, česar sta pozelela.

Toda prišel je tudi za nju dan poskušnje. Približal se je velik praznik. Graščak naroči pripraviti za ta dan posebno bogato kosilo. Pri obedu so bili vsi zelo dobre volje. Na mizi so bila najboljša in najizbranejša jedila; šampanjec se je penil v kozarcih. Konečno veli graščak prinesiti še jedno jed; ta pa je bila pokrita. Graščak se vzdigne in pravi: „Glejta! Od vseh jedij, kar jih je tu na mizi lahko jesta, samo od jedi ne, ki stoji sredi mize pokrita, dokler se ne vrnem; da, niti dotakniti se ne smeta sklede! Kakor hitro prelomita moj ukaz, proč bode vajina sreča.“ To izgovorivši odide.

Osupnjena ostaneta sama v sobi in ne moreta umeti, kaj njihov gospod nakrat tirja od njiju. Čakala sta, kedaj se gospod povrne; toda njega ni bilo od nikoder. Med tem časom pa se jima je porodila v glavi misel: Kaj bi pač utegnili biti skritega v tej posodi? Njuna radovednost je bila vedno silneja in žena se oglasi:

„Kaj more pač tu notri biti? Meniš li, dragi mož, da bi utegnilo kaj škodovati, ko bi pokrov privzdgnila in malo pogledala noter? Saj naju gospod ne vidi, izvedel bi pa tudi ne.“ „Pazi, draga!“ odgovori mož, „to nama utegne prinesti nesrečo; ne stori tega!“ — Naša nova Eva se ni mogla več premagovati, in v možu je postala radovednost tudi tolika, da ni več ugovarjal — in prelomila sta zapoved. Prav na lahko vzdigne žena pokrovec in mož jo je mirno gledal. — Toda joj! iz odprte posode skoči miška in izgine v trenutku. Nepopisen strah se poloti naših upornežev! Rdečica jima spreleti obraz in vest se oglasi. Med tem stopi graščak in ko vidi, da sta prelomila njegovo zapoved, nagovori ju z rezkim glasom ter jima pove, da sta prav taka kakor Adam in Eva. Nevredna sta svoje sreče in zaradi tega se pač ne spodobi, da sramotita naše prve stariše ter jima očitata njihove slabosti in njihov greh.

In kakor je zadela Adama in Evo huda kazen vsled prelomljenja božje postave, tako tudi graščak zaukaže tema dvema, da zapustita kraj sreče in veselja ter se vrneta v svojo borno kočo.

Osramočena zapustita dosedanji svoj raj ter se povrneta na svoj prejšnji dom, v staro kočo.

*

Človek! Ne vidiš li v tem podobe svoje lastne slabosti? Ne pritožuj se nad Adamom in nad Evo, in ne misli, da si ti boljši, trdnejši in zvestejši pri izpolnjevanju zapoved božjih, kakor sta bila ona dva! *D.*

Hčerina žrtev in molitev.

Na imenitno božjo pot na Bavarskem pride nekega dne mlado, cvetoče dekle kakih 21 let. Njena obleka, kretanje, sploh njena vsa zunanost kaže, da je deklica član kake višje rodbine. Vsi navzoči v cerkvi se jako začudijo, ko vidijo, da je ta sicer elegantno oblečena gospica bosa. Krvave sledi na nogah pričajo, da noge niso vajene tolikega napora. Deklica je namreč prišla 20 ur daleč sem k Materi Božji in ni uživala drugega nego kruh in vodo.

Ko se dobri otrok pri nekem očetu kapucincu skesano izpove, moli s toliko gorečnostjo, kakor da bi hotela vsa nebesa na pomoč priklicati. Gotovo mora biti deklici izvanredna potreba. Res je tako. Doma jej leži oče na smrtni postelji. Bil je svoje dni višji častnik in je tekom svojega službovanja popolnoma izgubil

sv. vero. Kljub temu, da so zdravniki obupali nad njegovim zdravjem, da je blizu smrti, vendar noče ničesar slišati o sprejemu sv. zakramentov za umirajoče. Mati in hčerka ste na vso moč prosile svojega papa, naj bi se vendar dal prevideti, a vse zastonj.

To je uzrok, da je prišla gospica 20 ur daleč bosonoga in si s tem provzročila krvavečih ran na nogah. In ta plemenita hčerka ni prišla zastonj k Materi Božji. Ko je sopet doma v očetovi hiši, zahteva njen preje tako trdovratni oče tolažil naše sv. vere in umrje slednjič ves vdan v božje voljo.

Ne dolgo potem pride naša vrla gospica zopet na isto božjo pot, da se zahvali Materi božji za očetovo spreobrnjenje.

Srečen oče, ki ima takega otroka. Srečna pa je bila tudi deklica, ko se je zavedala: jaz sem rešila očeta vsled svojih žrtev in svoje molitve.

Plemenitost dejanja, Slovenci, ni izumrla in nikoli ne izumrje v človeštvu.

M. K.

Ko pride pomlad.

Duhovnik obišče bolno ženo, katera ni še prav nič mislila na smrt. Brezhibno pa njeno preteklo življenje ni bilo; zato je bila v večnem dvomu, da ji Bog grehe odpusti. Mašnik ji prigovarja, naj se spravi z Bogom, dokler je še čas. Ali njegove besede ji niso šle do uma.

Župnik na to vstane, stopi k oknu ter gleda na vrt, na katerem je bilo pa še polno snega. Grmovje je stalo brez listov in veter se je igral z golimi vejami sadnih dreves. Nekaj časa molči; potem pravi ženi: „Ali kako to, da imate tako slaba drevesa na vrtu?“ „Slaba, pravite?“ odvrne bolnica. „No saj vidite, kako so gola in suha“ — odvrne župnik. Žena nadaljuje: „Ali gospod, kako da tako govorite? Saj je zdaj še zima. Ko pride pomlad, zopet poženo in jeseni zopet rode svoj sad. Moja drevesa pač niso slaba“. Duhovnik pogleda na to resno bolnico ter pravi: „Bodi si že z vašimi drevesi kakor bodi, ljuba žena, a sami s seboj pa vendar ne veste prav ravnati: Kakor na vašem drevju, tako v vašem srcu ni najti zelenega lista; v vašem srcu vlada mrzla zima. Ali ne verjamete, da bi ljubi Bog, kateri nam pošlje za zimo pomlad, tudi v vašem srcu vzbudil pomlad ter vam dal novega življenja? Ali nimate nikakega zaupanja do Boga? Ali je že kedaj zapustil v hudi dušni zimi svoje otroke, kateri so klicali do njega?“ Žena molči. Za malo

časa pa izpregovori: „Prav imate, gospod župnik: živela sem lahkomišljeno in prav radi tega sem bila brez tolažbe. Utolažiti se hočem ter potolažena čakati, da pomlad milosti posije v mojo zapuščeno dušo“. Izpovedala se je na to. Mirno je dalje trpela. — Ko se je pa vrnila pomlad v naravo, vrnila je tudi žena svojo dušo Bogu in šla — upajmo — naravnost gori pred njega zlati prestol.

Gospica M. R.

Petindvajsetletnica vladanja papeža Leona XIII. v Rimu.

Papeževa kapela se imenuje slovesna sv. maša v navzočnosti papeža. Taka kapela se je obhajala zadnjič l. 1870 ob obletnici kronanja papeževega v Sikstinski kapeli. Ta slovesnost se je tudi letos vršila prilikom inauguracije 25letnice pontifikata papeža Leona XIII., in sicer v patriarhalni baziliki sv. Petra.

Vrata bazilike so se ob 8. uri zjutraj dne 3. marcija odprla, slovesnost pa je bila na 10. uro določena. Vprašanje po vstopnicah za cerkev sv. Petra je bilo silno, in že zgodaj zjutraj je bilo opazati veliko pomikanje ljudstva proti cerkvi.

Sv. očeta so na odločenih prostorih pričakovali kardinali: Serafin in Vincencij Vanutelli, Agliardi, Langenieux, Alojzij Masella, Rampolla, Rihard, Grossens, di Pietro, Satolli, Gotti, Ferrari, Cretoni, Coulliè, Casali del Drago, Casetta, Sanminiatelli, Zabarella, Matthieu, Respighi, Gennari, Boschi, Macchi, Steinhuber, Segna, Pierotti, Della Volpe, Vives, Friepi, Cavagnis, torej skup 30 kardinalov. Potem v Rimu navzoči patrijarhi, nadškofje in škofje, med njimi nadškof Paskal Rubian, zastopnik armenskega patrijarha Petra XI. Emanveliana iz Cilicije; slednjič prelati papeževega dvora in druge osebe, ki navadno prihajajo k papeževim kapelam.

Redarsko službo pri vratih so opravljali udje raznih družeb. Službo v notranjščini so izvrševali v polni paradi papeževi častni gardisti, Švicarji, papeževi orožniki, sampietrinci in požarna bramba papeževih palač. Nobelgarda je stopala poleg papeža.

Ob pol 10. uri je zapustil papež svoje zasebne sobane. Čez beli talar odet z rohetom, moceto in rudečo robo, se je vsedel v nosilnico, katero so nosili odlični nosači, spremljevali so ga nobili iz antikamere ter oni člani papeževega dvora, ki so službeni imeli ta dan. V zakramentovi kapeli bazilike ga je sprejel vatikanski ka-

pitelj in duhovščina, kateri je bil na čelu kardinal Rampolla. Potem se je podal v kapelo „della pieta“, kjer je oblekel sveta oblačila in si je dal na glavo djati tiaro. Na poti do altolja sv. Petra so šli pred papežem konzistorijalni advokati, redovniški generali in prokuratorji, razne vrste papeževih duhovskih in svetnih komornikov in kardinali, za sediagestatorio so stopali apostolski protonotarji, dejanski dvorni prelati, aktualni tajni komorniki i. dr.

Brž ko se je prikazal papež v cerkev, zarilo je gromovito ploskanje in vsikliki po prostorni baziliki. Med tem je pa papež, vidno ginjen, delil na obe strani blagoslov. Pred oltarjem sv. Petra (confessio zvanim) je stopil papež iz nosilnice, pokleknil na faldistorium ter molil. Na to se je podal na svoj prestol. Vsled posebnega papeževega dovoljenja je imel kardinal Serafin Vanutelli pontifikalno mašo pri papeževem oltarju. Leviti so mu bili 3 kanoniki in sicer po eden od sv. Petra, iz Laterana in od Santa Maria Maggiore. Introit sv. maše je po predpisu papeževe obredne knjige papež molil ob enem z celebrantom. Potem so papežu nadeli mitro. Z njo pokrit je sprejel poklon svetega kolegija. Po maši je bil „Te Deum“.

Na to je sv. oče zopet stopil v sedijo s tiaro na glavi. Nesli so ga pred confessio. Tu so mu odložili tiaro. Ob asistenci kardinalov Macchi in Steinhuber je bral formulo absolutionis in dotične molitve ter potem na slovesen način krepkom in jasnim glasom podelil apostolski blagoslov. Ko se je papež vsedel in bil v tiari, oznanil je eden kardinalov po latinski in italijanski formli — z papeževim blagoslovom združeni odpustek.

Iz cerkve grede bil je papež zopet predmet burnim ovacijam. Često se je dvignil ter ljudstvo blagoslavljal. Ko je sedija došla v kapelo „della pieta“, obrnil se zopet papež proti množici prijaznim pozdravom ter je vnovič podelil blagoslov: na to so odgovorili glasni vsikliki pričujočih 60.000 vernikov. V tribuni za vladarje so prisostovali slovesnosti: Velika vojvodinja vdova iz Sachsen-Weimar iz Eisenach, grofinja vdova Trani in člani hiš Sachsen-Cobourg in Lichtenstein.

To je bila res pomenljiva cerkvena slovesnost! Blagor jim, kateri so se je mogli vdeleževati.

K 25letnici so razni vladarji čestitali papežu, bodisi po svojih v Rimu akreditiranih zastopnikih; bodisi po nalašč odbranih poslanikih.

Poslali so papežu tudi lepih darov; n. pr. naš presvitli cesar veliko svoto denarjev, ki menda vsako leto vsaj 25.000 gld. daruje za Petrov penez.

Papež Leon XIII. je v čislih tudi pri drugovercih, ker rimska politika se doslednje opira na principe in ideale, premda je politika drugih oblastij redom bolj oportunina in utilitarna.

Župnik Alojzij Kummer.

Še nekaj k slavnosti Leona XIII.

2. sušca je spolnil sv. Oče 92. leto svoje starosti, in 3. sušca je minulo 24 let, odkar krasi njegovo častitljivo glavo papeška tiara, med tem ko smo že 20. svečana nastopili 25. leto slavnega njegovega kraljevanja, ker je bil papežem izvoljen tega dne 1. 1878.

Zanimiva je zgodovina zбора „Conclave“, ki se je sešel v Rimu 20. svečana 1. 1878, na katerem je bil izvoljen kardinal Joahim Pecci za papeža pod imenom Leon XIII.

Kardinal Bonacina nam o tem zboru takole poroča:

„Kardinali so se zbrali 18. svečana 1878. V začetku je bilo 60 kardinalov. Ko je naslednji večer prišel še kardinal Moraes Cardoso, patrijarh iz Lizbone, bilo jih je 61. Tako so torej navzočevali razven treh vsi kardinali. Drugi dan, 19. svečana, je razposlal sveti zbor namestnikom vseh držav obvestilo kongregacije od 14. svečana, v katerem je, kakor se je zdelo, govoril še Pij IX. iz groba.

Na nobenem zboru se ni bilo sešlo toliko kardinalov razven na onem, na katerem je bil izvoljen papežem Gregorij XV.; takrat je namreč volilo 67 kardinalov. Zbor je trajal malo dalje kakor 36 ur; razdeljen pa je bil v 3 tajne seje. Ker prvi dve seji niste sklenili nič določenega, otvorila se je naslednji dan, 20. svečana, ob 11. uri dopoludne 3. seja, v kateri je dobil kardinal Joahim Pecci 44 glasov. S tem je bila dosežena večina dveh tretjin, volitev je bila končana. Voditelj vsega zбора, poddekan, stopi k izvoljenemu, ki stoji kakor nem in je ves bled. Smrtna tišina in skrajna nestrpnost je zavladala. Ta molk pretrga slednjič kardinal poddekan rekoč: „Ali sprejmete kanonično volitev, katera Vas je izvolila za najvišjega svečenika katoliške cerkve?“ Nagovorjeni se dvigne, raz plemenito čelo in iz bistrih očij mu sije vsa vzvišenost in ponižnost! Dasi spozna svojo nevrednost, ukloni se vender rad božji volji. „Kako ime si izvolite

izbrati“? vpraša ga poddekan. „Leon“ odgovori izvoljeni. Sveti kolegij pozdravi navdušeno s ploskanjem novega papeža. Med tem, ko so papežu nadevali v Sikitinski kapeli bela oblačila, katera so nosili njegovi predniki odzdravljala je od trga sv. Petra množica ploskanju kardinalov in prelatov v Vatikanu. Nato stopi kardinal Caterini, kakor je ob takih prilikah običaj, na veliki hodnik in naznani množici slovesni dogodek z besedami: „Naznanjam Vam veliko veselje: za papeža imamo izbranega eminenco kardinala Joahima Pecci pod imenom Leona XIII.“

To veselo vest je spremljalo sedaj tudi že zvonjenje iz zvonika sv. Petra, kateremu je odgovarjalo zvonjenje vseh drugih rimskih cerkva. Le top z grada Sant Angelo ni odmeval: papež se je namreč rodil v ječi. Hipoma se napolni od ljudij in voz ves trg pred baziliko sv. Petra v Vatikanu. Vse je pričakovalo papeža Leona XIII., ki se prikaže na hodniku, da blagoslovi množico in Rim. Toda papeža ni bilo na vnanji hodnik, ker je bil jetnik. Ob polu petih se odpre notranji hodnik. Množica trepetaje pričakuje njegovo svetost, sliši se veselo šepetanje. Naenkrat zagleda v višini belo podobo Leona XIII. Njegov zveneči glas proglašča svete besede blagoslova in njegova desnica prekrižuje ljudstvo. Glasen krik odzdravlja sv. Očetu. Bili so klici zvestobe, klici gorečih src, ki so s pravo ljubeznijo bila vdana papežu, povsem drugačni klici, nego je bilo ono hinavsko vpitje iz l. 1846, katero je pozdravljalo Pija IX.

Zato so veljali ti klici tudi kot v nekako zadoščenje Piju IX.

Tako je zasedel papež Leon XIII. stolico sv. Petra že takrat precej v letih in telesno slaboten. Že takrat so mnogi mislili, da ne bode dolgo vladal katoliški svet.

In od takrat je pretekla že blizu četrtnina stoletja; toda Leon XIII., častitljivi čuvaj 92tih let, stoji še vedno neustrašeno in kliče pogumno svojim sovražnikom:

Moč božja sem, nihče naj se me ne dotakne!

M. K.

Zdravje in živenski red Leona XIII.

Časnikar Montmajour je hotel dobiti zanesljivo poročilo o zdravju sv. očeta ter je v tej zadevi občeval s papeževim zdravnikom profesorjem Lapponi.

„Leon XIII.“, pravi Lapponi, „je pri svoji starosti občudovanja vreden, z obojnega stališča:

fizičnega in umstvenega. Ne čuti nikake slabosti, niti onih teženj ne, ki mučijo ljudi njegovih let. Leta s svojimi težkimi peroti so komaj ulomila cvetje mladosti. Ko bi se ne bal biti preveč čúdnosten, rekel bi rad, da se Njega svetost mladi v onem razmerju, kakor se stara. Njegov organizem je popolnoma zdrav, njegovo telesnostno življenje popolno pravilno in normalno. Te njegove dušne in telesne moči so takorekoč izjemen slučaj v zgodovini človeške starosti. Kolikrat me je že presenetil s svojim čilim duhom, s svojo čudovito zanesljivostjo spominja in s svojimi prodirnimi sodbami!

„Leon XIII. se spominja čudovito datov, imen in podob teh oseb, katere je vsprejel v Vatikanu. Lahko bi navedel neštivilno izgledov o tujih prelatih, katere je papež opozoril dogodkov in okoliščin, koje so bili sami pozabili in jih tako očaral po svoji spominjski natančnosti. Ne mislite, da se papež, kakor je običajno pri starih ljudeh, spominja le starih dogodkov. Spominja se prav dobro tudi novih slučajev. Noben važnejši čin med ljudmi in stvarmi mu ne odide. Z eno besedo, njegov duh je nekaj izvanrednega. Njegov vid je ostal skoraj nepokvarjen. Papež nosi sicer očala, toda jih večinoma povzdigne na čelo, ker pravi, da očala utrudijo. Kolikrat sem ga že naletel, da je bral brez tega orodja. Res je sicer, da je njegovo naporovanje zadnja leta nekoliko popustilo, vendar dela ta najzvišenejši starček še vedno po šest do sedem ur na dan. In ta njegova neumornost pri delu me najbolj vznemirja. Zelel bi, da bi imel sv. oče malo manj gorečnosti za delo.“

Ko je potem Montmajour še prosil, kako da je kaj s papeževim dnevnim redom, odgovoril mu je dr. Lapponi:

„Leon XIII. ni še spremenil načina svojega dnevnega reda. Kmalu bode 14 let, ko sem imel najvišjo čast, da so me pozvali prvič v Vatikan. Od one dobe se ne spominjam, da bi bil sv. oče spremeuil kaj bistvenega. Večinoma vstaja ob 6 1/2 zjutraj, včasih pa, kadar je slabo spal, vstane ob 9. Ko je vstal, bere sv. mašo, pri kateri mu služi njegov ljubljani strežaj Centra. Po sv. maši povzije čašo kave z mlekom ali čokolado in potem se prično vsprejemi, ki trajajo do 1. ure popoldne. Ob 2. uri kosi: malo juhe, kuretnine, nekaj sadja in čašo bordoškega vina z vodo. V postnih dnevih pa, t. j. v petek in saboto, uživa kaj od rib in zelenjave. Tudi pri obedu mu služi le njegov zvesti Centra. Po kosilu prebere novice laških in tujih časo-

pisov, katere mu ponudita njegova dva tajnika: msgr. Angeli in msgr. Ungherini. Ob 5. prične sv. oče prebirati svoje uradne zadeve. Ta posel traja štiri ure. Ob 9. povzije Njegova svetost malo juhe in eno kuhano jajce, ob 11. pa se vleže spat. Leon XIII. je vedno čil in uprav to priča, da je njegov organizem dobro ohranjen.“

M. K.

Protestantova sodba o papeštvu.

Kralji in cesarji, visoki diplomati in nepogljivi vojskovodje so se v sili odrekli svojim pravicam, postali svojim načelom nezvesti in se vpognili zahtevam časov. Kaj takega je storil le malokateri papež, ali pa nobeden. Če tudi je blodil v siromaštvu, ako tudi ni imel v Italiji niti pedi zemlje, nikake blage duše in je živel le o miloščini tujcev, branil je neustrašno pravice svojega sedeža in sv. cerkve. Kakor so si bili papeži nejednaki po značaju, mišljenju in zmožnosti, tako so bili vsi stanovitni, jednaki, neizpremenljivi v svoji politiki. Zdi se, kakor bi njihova zasebna zmožnost, njih značaj, njihovo mišljenje sploh ne bilo vplivalo na njihov posel. Njihova osebnost, rekli bi lahko, se je stopila v njihovem dostojanstvu, in strast je ugasnila pod trojno krono. Ako tudi se je z vsakim umrlim papežem pretrgala veriga nasledstva in se z vsakim novim papežem zopet sklenila na novo, ako tudi ni menjal noben prestol na svetu tolikrat svojih gospodarjev, bil je vendar ta prestol edin v krščanskem svetu, kateri navidezno nikdar ni menjal svojega lastnika. Umrli so namreč samo papeži, duh pa, ki jih je oživiljal, je bil neumrljiv.

Tako piše Friderik žl. Schiller v svoji razpravi „Universalhistorische Übersicht der merkwürdigsten Staatsbegebenheiten zu den Zeiten Friedrichs I.“

M. K.

Tudi še sodba o papeštvu.

Zgodovinar Gregorovij prizna v svoji „Zgodovini rimskega mesta“: „Zgodovina ne pozna imen zgodovinskih velikanov, s katerimi bi le približno primerjati smela svetovno delovanje, velika stvarilna dela in neminljivo slavo rimskih papežev. Njih dolga vrsta bo tvorila na nebu kulturne zgodovine sostav, ki spravi s svojim svitom v ozadje vse dolge vrste knezov in vladarjev vseh časov.“

L. P.

Dolžnosti katoličanu do domovine.

Poslanec Grüber je izpregovoril o tem poglavju na katoliškem shodu v Osnabrück-u naslednje besede:

„Mi nemški katoliki zamoremo s polno zavestjo in s ponosom reči, da se v zvestobi in ljubezni do nemške si domovine ne pustimo prekositi od nobenega drugoverca. Toda to ne zadostuje: nikakor ne zadostuje spolniti le to, kar zahteva od nas postava: mi katoliki moramo po mojem prepričanju več storiti, nego drugi, ker mi imamo pravo vero, ki nam omogočuje več storiti, nego morejo drugi. Gospoda moja! ponavljam še enkrat: ako hočemo mi nemški katoliki svojo nalogo prav in popolno izpolniti, moramo se truditi, da storimo več nego drugi. In to se je že zgodilo. Kje nam pove zgodovina, da bi bila verska manjšina kot smo mi nemški katoliki ohranila neomajano zvestobo do domovine, po tako trdih bojih preganjanja, kakor smo ga morali prestajati mi. V sreči ljubiti domovino, to je lahko — a v preganjanju držati z domovino, za to je treba samozatajevanja in premagovanja, ki ga pozna le krščanska vera in upanje na onostransko življenje. (Burno odobravanje).“

*

Slovenci, preložimo te besede o nemški domovini na svojo slovensko domovino: na svojo slovensko domovino pravim, koje nikdar ne ljubimo preveč.

L. P.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostolstva.

a) Glavni namen za mesec marcij 1902:

Čiščenje sv. križa.

b) Posebni nameni.

29.) **Sv. Ciril, škof.** Slovenski možje.

30.) **Sv. Angela, vdova.** Slovenske žene.

31.) **Sv. Modest, škof.** Slovenski mladeriči.

a) Glavni namen za mesec aprilj 1902:

Duh molitee.

b) Posebni nameni:

1.) **Sv. Hugon, škof.** Slovenska dekleta.

2.) **Sv. Frančišek Pavlanski, spoznovalec.** Slovenski visokošolci.

3.) **Sv. Rihard, škof.** Slovenski srednješolci.

4.) **Sv. Izidor.** Slovenski ljudskošolci.

5.) **Sv. Vincenotj.** Vincencijeva družba. Osiroti otroci. Zavodi za mladino.

6.) **Sv. Sikst.** Slovenci v Ameriki. Verska in narodna zavest Slovencev.

7.) **Sv. Herman.** Spoštovanje cerkvene in svetne oblasti. Vaja v ponižnosti in zatajevanju samega sebe.

8.) **Sv. Albert.** Gojitev cerkvene glasbe. Spodobno vedenje v cerkvi.

9.) **Sv. Marija Kleofa.** Katoliška duhovščina v Bosni. Vdanost v voljo božjo.

10.) **Sv. Eohtjel.** Družba sv. Mohorja. Katoliško časopisje.

11.) **Sv. Leon I.** Katoliški misijoni. Podporniki slovenske mladine.

S.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusovega Srca.

Zahvali.

Bolehala sem blizu pol leta. Nič mi ni pomagalo! Zatečem se v svoji nadlogi z devetdnevnico k Mariji »dobrega sveta«. — In čudo, moram reči, že prvi dan devetdnevnice sem se čutila bolje. Srčna hvala Mariji, moji nebeški Materi, katera mi je tako pomagala!

III. H.

* * *

Bila sem v veliki bridkosti. Toliko je to hujše, če se ne more in ne sme le prijatelju ne potožiti. Zrupanjem sem zaio pribežala v kapelico »Škapulirske Matere Božje« in ji potožila svojo hudo boleost. Obljubila sem, če mi pomaga, to razglasiti po »Danici«. — Temu potom se danes zahvaljujem tisočkrat svoji dobri Materi Mariji; ker mi je res v kratkih dneh že olajšala moje hude težave.

III. H.

Raznoterosti.

„Nebesa so najboljša.“ Lahkomišljen kupec je vsled mnogih dolgov skrivaj pobegnul, zapustivši ženo in dveletno dete. Žalostna se je morala žena vrniti k svojim starišem. V togi se je tolažila z besedami: „Nebesa so najboljša“. Njeno dete je večkrat slišalo vzdih in se ga tako privadilo, da ga je pri svojih igrah vedno ponavljalo. Posebno če je videlo drago mamico jokati, izreklo je brž one besede, ne da bi jih razumelo in je tako potolažilo žalostno mater. Za pol leta po očetovem begu je Bog nedolžno dete vzel k sebi. Zadnje otrokove besede so bile: „Nebesa so najboljša.“ — Vredne bi bile tudi odraščencevih ust.

J.

Škofijska kronika.

Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji. Premeščeni so bili č. gospodje: Valent Marčič, kapelan v Semiči, kot kurat na Slap; Andrej Ažman iz Poljan nad Škofijo Loko v Semič; Jakob Kalan z Dobrave pri Kropi v Poljane nad Škofijo Loko; Ivan Kramar iz Mirne Peči na Dobravo pri Kropi; Frančišek Majdič iz Mirne v Mirno Peč; Alojzij Volec iz Mirne Peči na Mirno; Alojzij Jarec iz Železnikov v Slavino. — Stalni pokoj je dovoljen v. č. g: Josipu Preša, župniku v Ovsišah; preč. g. kan. Ivanu Oblak, mestnemu župniku in dekanu v Kameniku; v. č. g. Jak. Gross, župniku v Zagorji ob Savi; v. č. g. Matiji Zarnik, župniku v Srednji Vasi v Bohinji.

Po „Ljubljanskem škof. listu“ 1902, št. II.